

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoCsp/43/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119342143
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:6119342143.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovaným 1/ V. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XX a 2/ D. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XX, obaja t.č. bytom X. XX, O. - X., o zaplatenie 3.000 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza č.k. 18Csp/10/2020-137 zo dňa 10. júla 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. vyhlásil, že vo veci nemá právomoc, výrokom II. konanie zastavil, výrokom III. vrátil žalobcovi krátený súdny poplatok vo výške 83.30 eur, po právoplatnosti tohto rozhodnutia, prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s., so sídlom Partizánska cesta, Banská Bystrica, IČO: 36 631 124 a výrokom IV. žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznal. Na odôvodnenie tohto uznesenia uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal voči žalovaným 1/ a 2/ zaplatenia sumy 3.000 eur. Žalobca odvodzoval svoju pohľadávku zo zmluvy uzatvorenej medzi žalovaným a právnym predchodcom žalobcu, ktorá má charakter spotrebiteľského právne vzťahu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Po začatí konania súd zistil, že žalovaní 1/ a 2/ majú bydlisko v C. republike na adrese X. XX, O. - X., na ktorej prevzali súdom doručенú žalobu, predvolanie na pojednávanie a výzvu, či namietajú právomoc Okresného súdu Prievidza na predmetné konanie vzhľadom na ich pobyt v C. republike, pričom žalovaní 1/ a 2/ sa k žalobe nevyjadrili. Súd prvej inštancie skúmal, či je daná jeho právomoc na konanie, nakoľko ak v konaní vystupuje strana sporu, ktorá má bydlisko/sídlo mimo územia Slovenskej republiky, ide o tzv. konanie s cudzím prvkom, kedy na prejednanie právnej veci s cudzím prvkom musí byť ako základná podmienka splnená podmienka právomoci súdu. Nakoľko konanie v predmetnej veci začalo po 10.01.2015, právomoc súdov Slovenskej republiky v konaní s cudzím prvkom (žalovaní 1/ a 2/ sú spotrebiteľmi a trvalo sa zdržiavajú na území Českej republiky) je potrebné posudzovať podľa článku 18 a 19 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1215/2012 zo dňa 12.12.2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „nariadenie“), pretože prejednávaná vec je sporom zo spotrebiteľskej zmluvy a uvedené nariadenie ukladá žalobcovi povinnosť uplatniť svoj nárok proti spotrebiteľovi na súde toho členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ (žalovaný) bydlisko. Z doterajších zistení súdu vyplýva, že žalovaní 1/ a 2/ svoje faktické bydlisko na území Slovenskej republiky nemajú, ale bývajú v Českej republike, kde sa trvalo zdržiavajú a kde im bola doručенá žaloba a aj iné písomnosti. V zmysle ustanovenia § 161 CSP je súd kedykoľvek počas konania povinný prihliadnuť na to, či sú splnené procesné podmienky (v tomto prípade podmienka právomoci súdu), za ktorých môže súd konať. Žalovaní 1/ a 2/ sú spotrebiteľia a v tomto prípade sa právomoc súdov vo veci konať neposudzuje podľa pravidiel o všeobecnej právomoci podľa článku 4 ods. 1 nariadenia, ale podľa pravidiel o obligatórnej právomoci podľa článkov 18 a 19 nariadenia, na základe ktorých právomoc konať o predmetnej žalobe majú sudy

Českej republiky z dôvodu, že žalovaní 1/ a 2/ ako spotrebitelia už v čase začatia súdneho konania mali bydlisko v Českej republike. Za daného stavu by súd mal právomoc vo veci konať iba v zmysle článku 26 ods. 1 nariadenia, t.j. ak by sa žalovaní 1/ a 2/ konania zúčastnili. Žalovaní 1/ a 2/ sa však k riadne doručenej žalobe na výzvu súdu v určenej lehote ani doposiaľ nijako nevyjadrili a tiež sa nedostavili na pojednávanie nariadené na deň 10.07.2020. Súd preto nemôže založiť právomoc (a príslušnosť tunajšieho súdu) ani postupom podľa článku 26 ods. 1 nariadenia. Vzhľadom na neodstrániteľný nedostatok podmienok konania spočívajúci v nedostatku právomoci súdu vo veci konať, súd podľa článku 28 ods. 1 nariadenia vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať a podľa § 161 ods. 2 CSP konanie zastavil. O postúpení veci príslušnému orgánu súd nerozhodol, pretože zastavil konanie pre nedostatok medzinárodnej právomoci, pričom mal za to, že právomoc konať v predmetnej veci majú súde v Českej republike, kde je bydlisko žalovaných. Podľa § 11 ods. 3, 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov, žalobca má nárok na vrátenie súdneho poplatku 90 eur kráteného o 6,70 eur, t. j. 83,30 eur. Žalobca podal žalobu, na ktorej prejednanie nemá súd právomoc, čím zaviniel zastavenie konania a preto by mal priznať náhradu trov konania žalovaným 1/ a 2 podľa § 256 CSP. Žalovaní 1/ a 2/ však boli v konaní nečinní, konania sa nezúčastnili, žiadne trovy im nevznikli a vzhľadom na uvedené súd žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie žalobca. Uviedol, že v zmysle ust. § 3 ods. 1 a § 6 ods. 1 zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky, súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil, keď ustálil, že bydliskom žalovaných je adresa na území C. republiky (X. XX, O. - X.) z dôvodu, že sa tam žalovaní práve zdržiavajú a prevzali si tam aj písomnosti doručované súdom. Ak by žalovaní mali v úmysle zdržiavať sa na uvedenej adrese trvalo, potom by bolo ich povinnosťou v zmysle citovaného zákona ohlásiť skončenie trvalého pobytu. Na koľko je k dnešnému dňu trvalý pobyt žalovaných vedený na území Slovenskej republiky je zrejmé, že ich úmyslom nie je vycestovanie do zahraničia s cieľom trvalo tam žiť. Bydliskom sa nerozume miesto, kde sa osoba aktuálne alebo po určitú prechodnú dobu zdržuje alebo kde prevezme poštovú zásielku, ale je to miesto, kde má osoba úmysel trvalo sa zdržiavať. V konaní tak nebolo spoľahlivo preukázané, že by mali žalovaní úmysel trvalo sa zdržiavať na území Českej republiky s poukazom na skutočnosť, že bydliskom žalovaných je ku dnešnému dňu adresa ich trvalého pobytu vedená na území Slovenskej republiky. Pri ustálení bydliska žalovaných v inom štáte musí mať súd veľmi spoľahlivo preukázaný skutkový stav, napr. žalovaní pracujú v zahraničí nielen sezónne, ale majú úmysel žiť v zahraničí dlhodobo a vytvoriť si tam sociálne väzby. Súd prvej inštancie na základe šetrení zistil, že žalovaní sa aktuálne nezdržiavajú na adrese trvalého pobytu v Slovenskej republike, ale na adrese na území Českej republiky. Postup súdu prvej inštancie, ktorý len na základe tejto informácie vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať, je spôsobilý pre žalobcu vytvoriť nespravodlivú a neúnosnú situáciu, kedy by na základe rovnakých informácií a podania žaloby na súde v Českej republike mohol tento súd tiež vyhlásiť, že nemá právomoc vo veci konať, nakoľko žalovaní majú na území Slovenskej republiky nahlásený trvalý pobyt a nepodarilo sa zistiť, či majú úmysel trvalo sa zdržiavať v Českej republike. Na základe uvedeného súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, resp. nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nakoľko záver o skutočnosti, že žalovaní majú úmysel trvalo sa zdržiavať na území Českej republiky nebol v konaní spoľahlivo preukázaný žiadnym dôkazom. Preto nebol daný dôvod na záver o tom, že právomoc konať má súd Českej republiky. Žalovaní sú osoby s bydliskom na území Slovenskej republiky a preto má súd v zmysle článku 18 ods. 2 nariadenia právomoc vec prejednať a rozhodnúť. Navrhoval, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť podľa § 391 ods. 1 CSP súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou podanou na súde prvej inštancie domáhal voči žalovaným zaplata sumy 3.000 eur s príslušenstvom, pričom pohľadávka žalobcu je odvodená zo zmluvy o úvere uzatvorenej medzi žalovanými 1/ a 2/ ako spotrebiteľmi na jednej strane a právnym predchodcom žalobcu ako dodávateľom. Súd prvej inštancie na základe lustrácie v Registri obyvateľov Slovenskej republiky a lustrácie v Sociálnej poisťovni zistil, že žalovaní 1/ a 2/ síce majú evidovaný trvalý pobyt na území X. republiky v obci X., ale na adrese bydliska sa dlhodobo nezdržiavajú, čo vyplýva z oznámenia o poskytnutí súčinnosti starostu Obce X. zo dňa 27.03.2020

a z oznámenia o doručovaní zásielky Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prievidzi zo dňa 09.10.2019 (doručovanie platobného rozkazu v upomínacom konaní), na základe ktorého bolo zistené, že žalovaní 1/ a 2/ by sa mali nachádzať mimo územia Slovenskej republiky, údajne na území Českej republiky. Súd prvej inštancie z odpovede na žiadosť o zisťovanie pobytu žalovaných 1/ a 2/ adresovanej Obvodnému súdu pre Prahu 7 zistil, že žalovaní majú v centrálnej evidencii obyvateľov Českej republiky uvedený pobyt na adrese X. XX, O. - X.. Na základe uvedeného súd prvej inštancie napadnutým uznesením vyhlásil, že v danej veci nemá právomoc a konanie zastavil z dôvodu, že v čase začatia konania mali žalovaní 1/ a 2/ bydlisko na území Českej republiky a právomoc konať o predmetnej žalobe majú sudy Českej republiky.

5. Ak súd zastaví konanie z dôvodu nedostatku právomoci, i keď pre tento procesný postup neboli dané predpoklady, odníme účastníkovi konania možnosť pred súdom konať (R 82/2002). Zastavenie konania z dôvodu nedostatku procesnej podmienky v postupe všeobecného súdu, ku ktorému došlo v dôsledku chybného právneho posúdenia právomoci súdu, treba považovať za odopretie ústavou upraveného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 37/95), v konečnom dôsledku znamenajúceho odmietnutie spravodlivosti (denegatio iustitiae).

6. Po pristúpení Slovenskej republiky do Európskej únie sa začalo na území Slovenskej republiky uplatňovať nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (nariadenie Brusel I) a následne došlo k prepracovaniu predmetného nariadenia, ktoré sa uplatňuje na území Slovenskej republiky v podobe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (nariadenie Brusel I). V zmysle článku 4 ods. 1 a článku 18 ods. 1 nariadenia Brusel I, ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu; druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.

7. Posúdenie právomoci súdom prvej inštancie podľa článku 4 ods. 1 a článku 18 ods. 2 nariadenia Brusel I, na základe ktorého došiel k záveru, že v prejednávanej veci nemá právomoc a je daná výlučná právomoc českého súdu, nemožno považovať za správne, nakoľko súd prvej inštancie sa dostatočne nevysporiadal otázkou bydliska žalovaných 1/ a 2/. Z článku 7 ods. 1 a článku 18 ods. 2 vyplýva, že podstatným pre správne posúdenie právomoci súdu konať v predmetnej veci je vyriešenie otázky, kde majú žalovaní 1/ a 2/ (spotrebiteľia) svoje bydlisko.

8. Bydliskom sa rozumie miesto, kde sa osoba skutočne trvale zdržuje, aj keď je prihlásená na trvalý pobyt v obvode iného súdu. Pojmy bydlisko a trvalý pobyt nie je možné stotožňovať (registrovaný právny stav), pretože fyzická osoba sa na mieste trvalého pobytu nemusí reálne zdržiavať (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 19.02.2015, sp. zn. 4Cdo 40/2014).

9. Odvolací súd uvádza, že žalovaní 1/ a 2/ sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky so zisteným trvalým pobytom na území Slovenskej republiky v obci X., pričom žalovaní 1/ a 2/ sa v súčasnosti na adrese trvalého pobytu síce nezdržiavajú, ale z obsahu spisu nevyplývajú žiadne relevantné okolnosti, z ktorých súd prvej inštancie mohol ustáliť, že žalovaní 1/ a 2/ majú bydlisko na území C. republiky, na adrese X. XX, O. - X., kde majú evidovaný pobyt, a tým je založená v predmetnej veci právomoc českých súdov. Súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov predčasne, teda v tomto štádiu nesprávne právne posúdil vec v otázke bydliska žalovaných 1/ a 2/, teda dostatočne neposúdil a nevyhodnotil, či žalovaní v mieste pobytu na území Českej republiky majú úmysel dlhodobu a reálne sa zdržovať na danej adrese, či majú v Českej republike vytvorené centrum záujmov alebo sociálne väzby. Uvedené skutočnosti, ktoré majú zásadný význam pre určenie bydliska žalovaných 1/ a 2/ a na určenie právomoci súdu vec prejednať, súd prvej inštancie dostatočne nepreskúmal a nevykonal v tomto rozsahu dokazovanie. Na uvedených skutočnostiach a pochybení súdu prvej inštancie nemení nič ani to, že žalovaným 1/ a 2/ bola doručovaná žaloba, predvolanie na pojednávanie a iné písomnosti súdu na adrese X. XX, O. - X., nakoľko prevzatie zásielky žalovanými 1/ a 2/ na adrese v Českej republike automaticky neznamená preukázanie právne relevantných skutočností ohľadne bydliska žalovaných. Súd prvej inštancie tak predčasne ustálil, že nemá právomoc v predmetnej veci konať a rozhodnúť.

10. Odvolací súd záverom konštatuje, že pre správne posúdenie právomoci súdu prvej inštancie v prejednávanej veci konať a vec rozhodnúť je teda potrebné jednoznačne a bez pochybností vyriešiť otázku bydliska žalovaných 1/ a 2/ a to vzhľadom na to, že zo spisu vyplýva, že žalovaní majú vedený na území Slovenskej republiky trvalý pobyt v obci X., avšak v súčasnosti sa majú zdržiavať na území Českej republiky na adrese X. XX, O. - X., pričom charakter takéhoto zdržiavania je potrebné zistiť napr. dopytom na žalovaných 1/ a 2/, pretože môžu poskytnúť v tomto smere súdu prvej inštancie relevantné vyjadrenie. V prípade, že v konaní nebude preukázaný úmysel žalovaných 1/ a 2/ trvale sa zdržiavať na súčasne uvedenej adrese v Českej republike, bude daná (v zmysle vyššie uvedeného) právomoc súdu Slovenskej republiky na konanie v predmetnej veci, resp. právomoc súdu prvej inštancie.

11. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a jeho úlohou v ďalšom konaní bude vykonať dokazovanie za účelom zistenia bydliska žalovaných s poukazom na ich úmysel trvalo sa zdržiavať na adrese v Českej republike alebo na adrese v Slovenskej republike a na základe toho ustáliť či má alebo nemá právomoc. V prípade, že dospeje k záveru, že nemá právomoc bude postupovať podľa § 161 CSP a v prípade, že dospeje k záveru, že má právomoc, vec prejedná a rozhodne. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 CSP.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).